

MIK MAK

CLUBBLAD VOOR
MIKMAKKERS

EDITIE 13
WINTER
2020-2021



WIJ ZIJN DE 999^{STE}
EN 1000^{STE} MIKMAKKER!

DE KRINGLOOP
VAN BATTERIJEN



BESCHERM
DE ZEE



KUNST
VAN AFVAL

VIJF HELE GOEDE REDENEN

Waarom je vrienden en vriendinnen
ook lid van MikMak moeten worden:

- 1 **OMDAT JIJ LID
BENT. DUH...**
- 2 **ZE KRIJGEN EEN GAAF
STARTERSPAKKET.**
- 3 **ZE KRIJGEN VIER KEER
PER JAAR HET
MIKMAK-CLUBBLAD.**
- 4 **ZE MOGEN GRATIS NAAR
MIKMAK-EVENTS.**
- 5 **JULLIE ZITTEN GEZELLIG
IN HETZELFDE TEAM!**

Wil jij hier de volgende keer
staan? Stuur dan je leukste
foto in je MikMak-outfit en
vijf vingers in de lucht naar
mikmak@oss.nl!

EN JULLIE MAKEN JE BUURT NATUURLIJK SCHONER!

Waar wacht je nog op? Ga naar www.mikmakkers.nl en meld je vrienden en vriendinnen aan. Het lidmaatschap is gratis voor kinderen van 5 t/m 12 jaar.

CLUBBLAD VOOR MIKMAKKERS

NIEUWS 4

BESCHERM DE NOORDZEE 6

MIKMAKKERS IN ACTIE 8

KORT NIEUWS 10

AFVALSTROOM 12

DE GROTE BUBBEL BARRICADE 13

OVERAL KUNST! 14

PUZZEL JE MEE? 16

VRIENDENBOEKJE 18

AFVALSTROOM 20



Dit clubblad is speciaal voor alle leden van MikMak, de club voor kinderen van 5 t/m 12 jaar die de
strijd aangaan met zwerfafval in hun buurt. Lid worden is gratis, kijk op www.mikmakkers.nl.
De volgende uitgave verschijnt in het voorjaar.

Redactie: Texpertis • Ontwerp: Circa Twee • Drukwerk: Wihabo • Verspreiding: dePostBode
MikMak is een initiatief van de gemeente Oss • mikmak@oss.nl • tel. 14-0412

EEN KINDERLINTJE VOOR CEYDA!

Heb je weleens van een Kinderlintje gehoord? Dat is een prijs voor kinderen die iets speciaals gedaan hebben. Net zoals Ceyda. Zij heeft een Kinderlintje gekregen omdat ze MikMakker is!

Ceyda is niet zomaar een MikMakker. Ze is namelijk heel fanatiek. Ze ruimt zwerfafval op bij haar in de buurt en op school. Ook heeft ze een spreekbeurt over MikMak gegeven. En ze heeft haar vriendinnen enthousiast gemaakt om mee te helpen.

In de krant

Omdat het zo bijzonder is om een Kinderlintje te krijgen, stond Ceyda zelfs in de krant. Daarin vertelt ze dat ze MikMakker geworden is omdat ze over plastic afval in de zee had gelezen. Dát afval kan ze niet opruimen, maar het plastic op straat natuurlijk wel. Dat doet ze dus ook.

Voor alle MikMakkers

Wat Ceyda doet, is superknip. Net als wat jij als MikMakker doet! Eigenlijk is Ceyda een soort 'aanvoerder' van het hele MikMak-team. Zij heeft het Kinderlintje gekregen, maar ook alle andere MikMakkers verdienen een compliment. Nou, daar komt-ie:

"EEN GROOT COMPLIMENT VOOR CEYDA EN VOOR JOU!"



SPECIAAL VOOR MIKMAKKERS

Kennen jullie Ludus Outdoor nog? Die hebben iets heel vets in het centrum van Oss. Je kunt daar in de kerstvakantie (tot en met eind februari) lasertaggen, dodgebow spelen of zombies zombie spelen.

Speciaal voor MikMakkers hebben we twee dagen gereserveerd. De eerste dagen van jullie kerstvakantie - op 21 en 22 december - mag jij als MikMakker gratis komen! Je moet je wel van tevoren aanmelden via onze website: www.mikmakkers.nl. Hier vind je ook meer informatie over de activiteiten.

DE 1000^{STE} MIKMAKKER!

We hebben Isa en Ben verrast met een lekkere MikMak-slagroomtaart. Waarom? Omdat ze het 999ste en 1000ste lid van MikMak zijn!

"De taart hebben we samen met papa, mama en Bens vriendje Joris op", vertelt Isa. "Hij was groot én lekker. Ook hebben we een MikMak-emmer, een knipper, een pet, een hesje en handschoenen gekregen. We konden dus meteen aan de slag. We hadden zó twee emmers vol! Mijn vriendin Tess heeft ons geholpen. Zij is ook MikMakker."

Isa en Ben zijn lid geworden omdat ze vaak afval rondom het bos zien liggen. Daar wonen ze vlakbij. "Afval is gewoon niet mooi", zegt Isa. "Daarom zorgen wij ervoor dat het hier schoon blijft."

Trotse papa

Papa Willem is trots op Isa en Ben. "Ik vind het héél goed dat ze dit doen. Dat is beter voor het milieu en voor de natuur. Als we allemaal een handje helpen, is het zo geiept!"

**PAPA WILLEM:
"ALS WE ALLEMAAL
EEN HANDJE HELPEN, IS
HET ZO GEIEPT!"**

**Ook zonder
evenementen is er van
alles te beleven in Oss!**

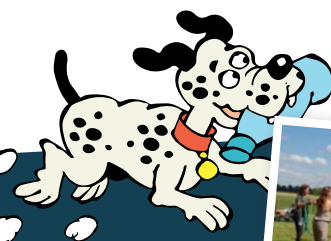
Een bezoekje aan kinderboerderij Elzenhoek is altijd een feestje, voor jong en oud. En in de winterperiode extra gezellig!

OSJE WINTER ROUTE

Wil jij weten wat er allemaal in het bos gebeurt tijdens de koude wintermaanden? Download de route met opdrachten en loop samen de Osje Winterroute! **Voor meer info:** www.datisoss.nl

JE TREFT HET IN OSS

Er is van alles te beleven in Oss! Kijk voor ideeën op www.trefhetinoss.nl. Van een speurtocht door het centrum tot klauteren in speelbos Herperduin. Of bekijk het eens van boven, vanaf de uitkijktoren van Herperduin.



STICHTING DE NOORDZEE BESCHERMT ONZE ZEE

Foto: Mart Smit



Heb jij weleens gezwommen in de Noordzee? Of zandkastelen gebouwd op het strand? Wat een heerlijke plek, hè... Daarom moeten we er vooral voor zorgen dat het strand en het water schoon blijven. Zita Veugen werkt bij Stichting De Noordzee. Zij helpt mee om de zee schoon en gezond te houden, en vertelt ons er graag over.



ZITA, WAT DOET STICHTING DE NOORDZEE PRECIES?

"Wij beschermen de Noordzee. Het is een van de drukste zeeën ter wereld. Iedere dag zijn er veel mensen bezig. Denk maar aan vissers en schippers, maar bijvoorbeeld ook wandelaars op het strand. We kunnen van de zee genieten, maar we moeten er wel voor zorgen dat de zee schoon en gezond blijft. Anders kunnen de dieren en planten er niet meer fijn leven."



WAT IS HET GROOTSTE GEVAAR VOOR DE ZEE?

"Een van de grootste gevaren is het zwerfafval. Dat afval komt van mensen op schepen die het afval in het water gooien. Of van mensen die rotzooi achterlaten op het strand. Veel afval komt ook van de rivieren. Het stroomt met het water mee tot het in de zee terechtkomt."

KIJK MAAR OP PAGINA 13!



WAAROM IS AFVAL IN DE ZEE ZO SLECHT?

"Dieren kunnen denken dat het afval voedsel is. Ze eten het dan op, en gaan daardoor dood. Of ze raken verstrikt in de netten en ballontouwjes. En al het plastic komt uiteindelijk in de 'plasticsoep', waar veel dieren en planten door doodgaan."

Foto: Mick Otten



WAAROM IS AFVAL IN DE ZEE ZO SLECHT?

"Dieren denken vaak dat het afval voedsel is. Ze eten het dan op, en gaan daardoor dood. Of ze raken verstrikt in de netten en ballontouwjes. En al het plastic komt uiteindelijk in de 'plasticsoep', waar veel dieren en planten door doodgaan."

WAT KAN IK DAARAAN DOEN?

"Het is heel belangrijk dat mensen geen afval op de grond gooien. Want waar je het ook gooit, via rivieren kan het uiteindelijk in zee terechtkomen. En als het daar eenmaal is, is het heel moeilijk op te ruimen. Daarom doen de MikMakkers ook zo'n goed werk! Alles wat zij oprapen, komt niet meer in zee terecht. Daar zijn de dieren en planten heel blij mee!"

VERBODEN BALLONNEN OP TE LATEN

Stichting De Noordzee doet ieder jaar onderzoek naar zwerfafval. Dan kijken ze welk afval het meeste op het strand ligt, en proberen daar iets aan te doen. Kapotte ballonnen en ballontouwjes staan vaak in de top 5: die liggen héél vaak op de grond! Daarom hoopt de stichting dat gemeentes het oplaten van ballonnen gaan verbieden.

In sommige gemeentes is het al verboden om ballonnen op te laten. In Oss nog niet. Wil jij dat het hier ook verboden wordt? Dan kun je ons een brief sturen via mikmak@oss.nl. Dan geven wij de brief aan de burgemeester.



TIP VAN ZITA

"Laat het afval dat je opruimt eens zien aan bijvoorbeeld je juf, je opa of je buurman. Dan zien ze hoeveel het is en gaan ze er misschien over nadenken."

AFVAL TOP 5

Deze soorten afval liggen het meest op het strand.
Kom jij ze ook weleens tegen?



1

Visnetten en -touwen

2

Kleine stukjes plastic

3

Doppen van flesjes
en drinkpakken

4

Snoep- en
chipsverpakkingen

5

Ballonnen en
ballonlinten

MIKMAKKERS IN ACTIE!

Wat hebben jullie veel geMikMakt! Super,
jullie buurten zijn weer een stuk schoner.



Zoë en Lieke zijn
klaar om te gaan MikMakken!



Wat een volle zak hebben
Sarah en Hannah bij elkaar geraapt!



Jens en Tijn zijn meteen op pad
gegaan om het mooie Oijen een
stukje schoner te maken.



Vinnie heeft langs het spoor
in Ravenstein opgeruimd.
Wat een stoere foto, hè!



Tom en Sam zijn samen de
straat opgegaan om het
zwerfafval op te rapen.



Len ruimt op bij het water.



Floor heeft haar spaarkaat vol.
Goed gedaan!



De kinderen van de BSO
hebben weer veel afval opgeruimd!



Niels heeft al het zwerfafval
in het park opgeruimd.
Dat ziet er een stuk beter uit!



Kate en Loek zijn ook goed bezig!





KORT NIEUWS

WORLD CLEANUP DAY

= wereld opruimdag

Zaterdag 19 september was het World Cleanup Day. Er deden meer dan 350.000 mensen uit 180 landen mee. Veel hè!

Gastlessen bij De Evenaar

MikMak heeft op World Cleanup Day gastlessen gegeven bij basisschool De Evenaar in Oss. Daarna hebben we samen met alle kinderen zwerfafval opgeraapt. Ook mochten de kinderen een kijkje nemen in de vuilniswagen. Wat was het een leuke ochtend!

Kinderboerderij De Elzenhoek

Ook op kinderboerderij De Elzenhoek is hard gewerkt. Bijna 40 kinderen hebben met ezel Meneer Gijs en kaketoek Pinky het zwerfafval in het park opgeruimd.

Heel Nederland heeft dus een grote schoonmaakbeurt gehad. Doe jij volgend jaar ook weer mee? Dan is World Cleanup Day op 18 september.

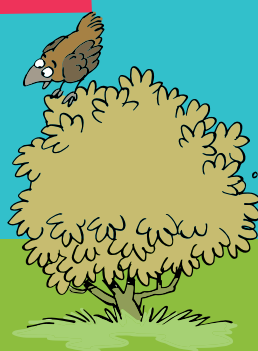
WIST JE DAT...

...in Nederland bijna 40.000 mensen hebben meegedaan? Nederland is nu een stuk schoner!



MIKMAKKERSDAG

De MikMakkersdag kon dit jaar helaas niet doorgaan. Jammer hè! Maar we hopen jullie volgend jaar wel weer allemaal te zien op de nieuwe MikMakkersdag!



MINIBOSSEN

Heeft jouw school al een Tiny Forest? In het Nederlands betekent dat: minibosje. De bosjes zijn ongeveer zo groot als een tennisbaan. En leerlingen kunnen het bosje zelf verzorgen. Zo leer je meer over de planten én over de dieren die er leven.

Weet jij ook een goede plek voor een Tiny Forest? Dan kun je met de gemeente bellen: 140412. Of kijk eens op: www.ivn.nl/tinyforest.



DAG VAN DE DUURZAAMHEID

10 oktober was de Dag van de Duurzaamheid. Heel veel scholen deden hieraan mee. Bijvoorbeeld met lessen over afvalscheiding. Of met een voorleesactie. In Oss lazen kinderen samen het boek *De wereld van kleding*. Dat gaat over onze kleren, waar ze gemaakt worden en hoe ze gerecycled kunnen worden. Zo leren alle kinderen meer over dit onderwerp. Ook is bij kinderboerderij De Elzenhoek een ontdekkast neergezet, waar kinderen meer kunnen leren over duurzaamheid.

'DUURZAAMHEID'

Lastig woord, hè: duurzaamheid. 'Duurzaamheid' betekent eigenlijk dat je goed zorgt voor mensen, dieren en de natuur. Je gooit bijvoorbeeld afval niet op de grond, omdat dat niet goed is voor de natuur en de dieren die daar leven. Zelfs niet als je dat makkelijker vindt. Maar ja, als MikMakker weet jij dat natuurlijk allang!



EEN AUTO VAN AFVAL

Studenten van de Technische Universiteit Eindhoven hebben een wel heel bijzondere auto gemaakt. Een auto die voor een groot deel uit afval bestaat! Dat afval komt bijvoorbeeld uit recyclingfabrieken. Maar de studenten gebruiken ook plastic uit de oceaan. De ruiten zijn bijvoorbeeld gemaakt van oude plastic flessen. Grappig hè!



Samen houden we de omgeving schoon!



Vele toppers in Megen hebben het dorp een stuk schoner gemaakt.

AFVALSTROOM

VAN BATTERIJ TOT KAASSCHAAF DE RECYCLING VAN LEGE BATTERIJEN

Batterijen zitten in heel veel dingen, ook bij jou thuis. In de klok, in je fietslamp en in veel speelgoed bijvoorbeeld. Weet jij wat je moet doen als die batterijen leeg zijn?

WIST JE DAT...

...in batterijen stofjes zitten die heel slecht zijn voor de natuur? Daarom is het zo belangrijk om ze in te leveren. Zo komen die stoffen niet in de natuur terecht.

Lege batterijen kun je inleveren bij winkels en supermarkten.

Vanuit die winkels gaan alle batterijen naar een recyclingbedrijf.

Die stukjes gaan een enorme oven in, waar ze gesmolten worden. Zo kan het metaal uit de batterijen gehaald worden.

Daar worden ze gesorteerd. Niet op grootte of vorm, maar op wat erin zit. Want iedere batterij is van andere stoffen gemaakt.

Daarna worden de batterijen verpulverd tot héle kleine stukjes.

HUH? EEN KIKKERPOOT?!

De allereerste batterij was een kikkerpoot! Hoe dat zit? Dat lees je op deze website: www.legebatterijen.nl/alles-over-batterijen/wat-is-een-batterij

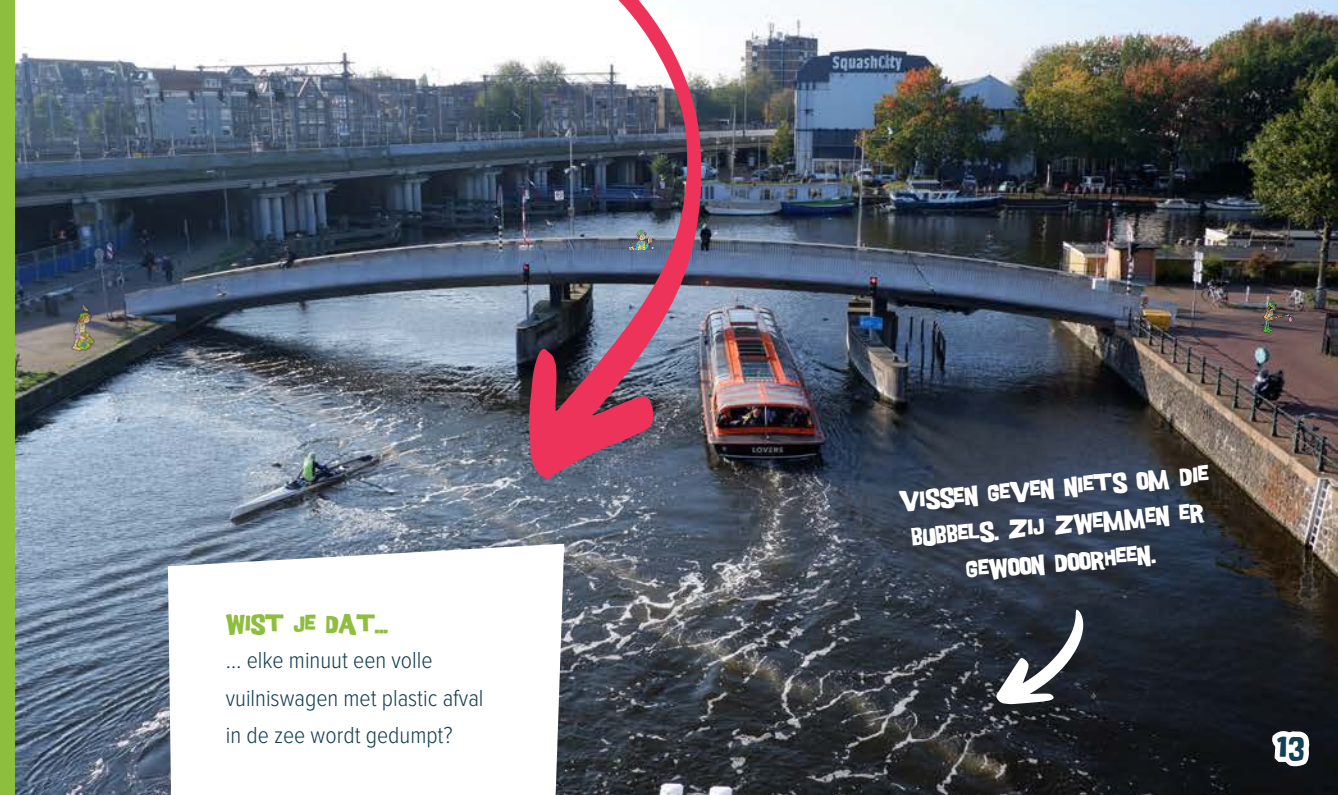
DE GROTE BUBBEL BARRICADE

Bijna 80% van al het plastic in de zee komt via rivieren. Dat afval komt namelijk eerst in de rivieren terecht, en stroomt dan naar de zee. Het is dus heel belangrijk om al dat plastic al in de rivieren uit het water te halen. En dat kan ook!

Een groepje Nederlanders heeft namelijk de Great Bubble Barrier bedacht. In het Nederlands betekent dat: de Grote Bubbel Barricade. Dat is een soort muur van bubbels om plastic tegen te houden.

ZO WERKT HET

Op de bodem van de rivier ligt een lange buis met kleine gaatjes erin. Door die buis stroomt lucht. En die lucht ontsnapt via de gaatjes. Daardoor stromen er bubbels vanuit de buis naar boven. Die bubbels vormen een soort muur in het water waar het plastic niet doorheen kan. Het plastic blijft daardoor voor de bubbels drijven. Zo kan het makkelijk uit het water gehaald worden.



WIST JE DAT...

... elke minuut een volle vuilniswagen met plastic afval in de zee wordt gedumpt?

OVERAL KUNST!

Je kunt natuurlijk kunstwerken maken van hout, papier of steen.
Maar wist je dat je ook hele mooie dingen kunt maken met afval?
Kijk maar eens naar het prachtige werk van deze kunstenaars.



ZEEMEERMINNEN HATEN PLASTIC

Plastic in de zee? Liever niet, toch? Dan liever een zee van plastic! Kunstenaar Benjamin Von Wong wil laten zien hoeveel plastic we gebruiken. En dat dat heel slecht is voor de natuur. Daarom bedacht hij de actie 'Mermaids hate plastic'. In het Nederlands is dat: 'Zeemeerminnen haten plastic'. Want veel dieren die in de zee leven, gaan dood door het plastic dat er drijft. Voor de foto's gebruikte hij 10.000 flesjes.



Wist jij dat we in Lithoijen sinds kort ook een kunstwerk hebben dat gemaakt is van afval? Dit Jezusbeeld is helemaal gemaakt van blikjes. Knap hè?!



Maria Kojck - www.mariakojck.com

PLASTICSOEP

Maria Kojck maakt prachtige kunstwerken van zwerfafval. Bijvoorbeeld een reusachtige flamingo, een neushoorn en het monster van Loch Ness. Met die kunstwerken wil ze laten zien hoeveel afval we weggooien op straat. En dat veel dieren daar last van hebben.



MARIA: "PLASTICSOEP,
HET ZAL JE LAATSTE
AVONDMAAL MAAR ZIJN"



EEN WERELD VAN PLASTIC

Kennen jullie Peter Smith nog, de zwerfielosoof? Hij stond in het eerste MikMak-clubblad van dit jaar, met een verhaal over zijn zwerfies. Hij heeft ook kunstwerken gemaakt van plastic zwerfafval. Bijvoorbeeld een hele grote aardbol die kon drijven op de rivieren. En een dolfin. Op dit moment is hij bezig om een groot beeld te maken van Madonna. Het wordt het grootste 3D geprinte beeld van de wereld!



Peter Smith - <http://petersmith.nl>

PUZZEL JE MEE?

TRADITIES

In Nederland steken we rond nieuwjaar vuurwerk af en eten we oliebollen. Weet jij welke tradities andere landen hebben? Verbind hieronder de tradities met de landen.

Spanje	1		A Wij eten twaalf druiven, iedere klopslag om 12 uur één.
Denemarken	2		B Wij gooien servies kapot tegen het huis van de bureu.
Polen	3		C Wij eten karper en bewaren de schubben in onze portemonnee
Schotland	4		D Wij steken houten vaten in brand en rollen die over straat.
Frankrijk	5		E Wij houden van oesters, en eten die vooral veel op oudejaarsavond.
Hongarije	6		F Wij zingen ons volkslied om 12 uur.
China	7		G Ons feest voor nieuwjaar duurt 15 dagen!
Australië	8		H Wij lopen over straat met een lepel en een pan, om zo veel mogelijk herrie te maken op oudejaarsavond.

De oplossing staat onderaan de rechterpagina.



KERSTSTEMMING

Kun jij alle woorden vinden? De vakjes die overblijven vormen samen een zin.

K	K	K	L	I	E	D	J	E	S	S	C
A	E	E	R	A	J	M	E	N	N	A	K
A	E	R	I	E	R	E	S	D	V	B	
R	S	S	S	P	N	E	Z	E	T	E	M
S	N	T	I	T	U	D	A	U	T	R	E
E	A	B	S	W	B	U	I	H	S	S	I
J	R	O	P	E	T	A	L	E	T	I	L
T	K	O	S	J	E	E	L	A	R	E	I
H	P	M	E	V	H	F	L	L	I	R	M
C	E	S	N	E	L	E	G	N	E	E	A
I	R	E	M	M	U	Z	I	E	K	N	F
L	N	K	E	R	S	T	D	I	N	E	R

BETHLEHEM
CADEAUTJES
ENGELN
FAMILIE
FEEST
JEZUS
KAARS
KERSTBALLEN
KERSTBOOM
KERSTDINER

KRANS
LICHTJES
LIEDJES
MUZIEK
PIEK
RENDIER
SNEEUWPOP
STAL
VERSIEREN

OPLOSSING: _____

SNEEUWPOP KNUTSELEN

Vind jij wel eens bierdopjes op straat? Daar kun je mooie sneeuwpoppen van knutselen.

WAT HEB JE NODIG?

- Bierdopjes
- Witte, zwarte en oranje verf
- Een lang en een kort lintje
- Goede lijm
- Een schaar

WAT MOET JE DOEN?

- Was eerst de dopjes heel goed schoon.
- Schilder de dopjes daarna wit.
- Vouw het lange lintje dubbel: dan heb je een lus waaraan je de sneeuwpop op kunt hangen.
- Nu kun je het lijfje gaan bouwen: plak de dopjes boven elkaar op het lintje
- Teken dan een gezichtje op het bovenste dopje en knoopjes op het middelste dopje.
- Knoop van het korte lintje een das en doe die om de nek van de sneeuwpop. Leuk hè!



KENNISMAKEN MET MIKMAKKERS

WIE BEN IK?

NAAM: Bram Bokor

LEEFTIJD: 8

WOONPLAATS: Berghem

LATER WORD IK: metselaar

MIJN GROOTSTE DROOM: stuk tv ontmoeten



MIJN FAVORIETE

FILM

Wiplala

TV-PROGRAMMA

Jeugdjournaal

BOEK

Donald Duck



DIT EET IK HEEL GRAAG:

pierstaal gehaktballen

EN DIT LUST IK ECHT NIET:

lasagne

HIER BEN IK FAN VAN:

stuk tv \dada\ Ajax



IK RIJM HET LIEFST SAMEN OP MET:

Jill Mees \ Robin

HIER HEB IK VOOR HET LAATST OPGERUIMD:

laanderhof

AFVAL OP STRAAT VIND IK:

vies



MIJN HOBBY'S:

steppen
voetballen

DAAROM BEN IK MIKMAKKER:

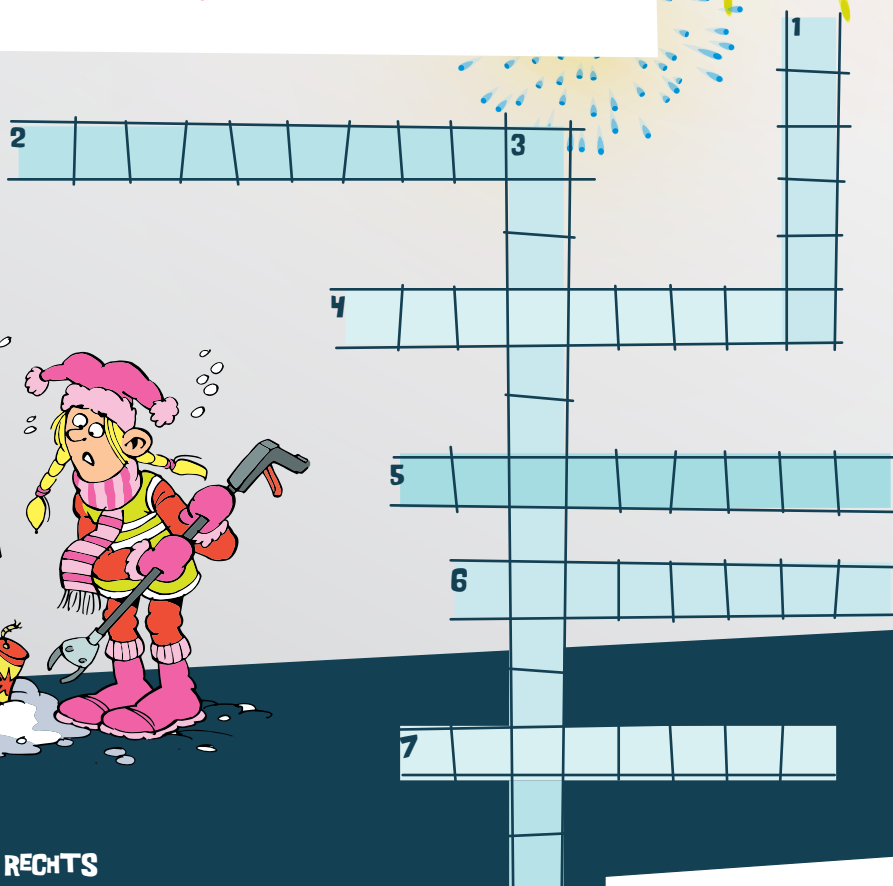
om afval op te ruimen

MIJN LIEVELINGSVAK OP SCHOOL:

gym

NIEUWJAARSTRADITIES!

Ken jij alle Nederlandse tradities rond Oud en Nieuw? Vul dan hieronder de puzzel in. Heb je alle antwoorden gevonden? Stuur dan een foto naar mikmak@oss.nl. Uit alle inzendingen kiezen we één winnaar. **Die wint een leuke prijs!**



VAN LINKS NAAR RECHTS

2. Een lekkernij die je eet op oudejaarsavond
4. Om 12 uur zeggen we allemaal tegen elkaar: "Gelukkig ...!"
5. Op oudejaarsavond drinken veel mensen ...
6. Hoe heet het als je drinkt op elkaars gezondheid?
7. Dit schiet je de lucht in met Oud en Nieuw (maar dit jaar is het verboden)

VAN BOVEN NAAR ONDER

1. In welk seizoen vier je Oud en Nieuw?
3. Zo heet het als je op 1 januari buiten gaat zwemmen

Psst... weet je een antwoord niet? Vraag of iemand je helpt! Zij kunnen je vast helpen!

**FIJNE FEESTDAGEN GEWENST!
GROETJES TEAM MIKMAK**

